

Bez wyboru.

Krzysztof Kamil Baczyński
„Z głową na karabinie”

Lekcja 20

Temat: Bez wyboru. Interpretujemy wiersz Krzysztofa Kamila Baczyńskiego „Z głową na karabinie”.

<https://view.genial.ly/5e9e02a13120dd0da82df59f/presentation-z-glowa-na-karabinie>

**Jakie wydarzenia
w życiu człowieka
mogą wpłynąć na
zmianę jego
życiowych
decyzji?**

**KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI „Z
GŁOWĄ NA KARABINIE”**

Nocą słyszę jak coraz bliżej
drżąc i grając krąg się zaciska.
A mnie przecież zdroj rzeźbił chyży,
wyhuśtała mnie chmur kołyska.

A mnie przecież wody szerokie
na dźwigarach swych niosły płatki
bzu dzikiego; bujne obłoki
były dla mnie jak uśmiech matki.

Krąg powolny dzień, czy noc krąży,
ostrzem świszcząc tnie już przy ustach,
a mnie przecież tak jak i innym
ziemia rosła tęga — nie pusta.

I mnie przecież jak dymu laska
wytryskała gołębia młodość;
teraz na dnie śmierci wyrastam
ja — syn dziki mego narodu.

Krąg jak nożem z wolna rozcina,
przetnie światło zanim dzień minie,
a ja prześpię czas wielkiej rzeźby
z głową ciężką na karabinie.

Obskoczony przez zdarzeń zamęt,
kręgiem ostrym rozdarty na pół
głowę rzucę pod wiatr jak granat,
piersi zgniecie czas czarną łapą

bo to była życia nieśmiałość
a odwaga — gdy śmiercią niosło.
Umrzeć przyjdzie gdy się kochało
wielkie sprawy głupią miłością.

Weź do ręki kolor **niebieski **czerwony****

**Kolorem niebieskim zaznacz te fragmenty utworu,
które mają wymowę optymistyczną. Pokazują duże
możliwości człowieka.**

**Kolorem czerwonym zaznacz te fragmenty utworu,
które mają wymowę pesymistyczną. Podszycie są
lekiem, rozczarowaniem, niepokojem.**

WARSTWY CZASOWE W WIERSZU

CZAS
BEZTROSKEGO
DZIECIŃSTWA

CYTAT: „A mnie przecież
zdrój rzeźbił chyży”

DOTYCZY LAT
WOJNY

CYTAT: „Nocą słyszę, jak
coraz bliżej drżąc i
grając krąg się zaciska”

PRZEWIDUJE
SWÓJ LOS

CYTAT: „Umrzeć
przyjdzie”

PRZESZŁOŚĆ

TERAŻNIEJSZOŚĆ

PRZYSZŁOŚĆ

UCIECZKA

WIZJA

Zależności między płaszczyznami czasowymi w
wierszu

Z głową na karabinie

K.K. Baczyński

4.12.1943

"umrzeć przyjdzie, gdy się kochało
wielkie sprawy głupią miłością"

Podmiot liryczny

■ sytuacja

■ emocje

■ refleksje

Nastroj utworu

Typ kryki →

Przeszłość

"Na dzień śmierci
wyrastam..."

Terażniejszość

Przyszłość

zawieszony KRAK
co robi?

jaki jest?

Symbolika
KRAK

Język utworu

- onomatopeje
- metafory
- epitet
- porównania

Funkcje języka utworu

LIVEWORKSHEETS

Sumia Osuayk

katastrofizm - przeświadczenie o nieuchronnej
zagładzie świata i zatraceniu wartości, które
stoją u podstaw człowieczeństwa

6. Skoro już wiemy, że głos poety jest głosem całego
pokolenia Polaków, dla których początek wojny stanowił
kres ich marzeń oraz możliwości, przyjrzyjmy się językowi
utworu.

głowę rzucę pod wiatr jak granat

drżąc i grając krąg się zaciska

na dnie śmierci wyrastam

syn dziki mego narodu

a ja prześpię czas
wielkiej rzeźby

piersi zgniecie czas czarną łapą

apokalipsa spełniona - wizja końca świata
pełnego zniszczeń, katastrof i śmierci

7. Przyjrzyj się ostatnim wersom utworu.
Co Twoim zdaniem kryje się pod
wyrażeniem "wielkie sprawy"?

Słowa poety niestety okazały się prorocze.
Baczyński zginął 4 sierpnia 1944 r. podczas
powstania warszawskiego. Jeśli zainteresowała
Cię postać tego wyjątkowego człowieka,
możesz wzbogacić swoją wiedzę, klikając w
poniższy materiał.

Podsumujmy...co powinniśmy zapamiętać?

